

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 108

NAAM: JOHANN GUTTENBERG STICHTING

1 Gezien i.v.m. PD 2326 C III 2-9-47 *lp*

BUREAU VAN DEN POLITIEPRESIDENT
TE HAARLEM

No. 11/1-2²
Bijlage : 1.
Bij op brief
van Jan. 1947
No. B.X. 9229

HAARLEM, 8 Maart 1947

GEHEIM

Volgno.

13 MAART 47

ACD/2096

Naar aanleiding

~~Onder terugzending der bijlage(n)~~

van Uw terzijde

vermelden brief, heb ik de eer U hierbij te doen toekomen het

~~xproces-verbaal~~

No. 11/1-2²

mijner administratie.

rapport

Typ: RW

Coll:

2326
Commissaris van
De ~~van den~~ ~~Politi~~ ~~president~~ ~~X~~ Politie

~~Nieuwe deuren~~

wid. Korpschef,

J. Pontijne.

J. Pontijne.

Aan den Heer

Hoofd van den Centralen

Veiligheidsdienst, Javastraat 60

'S-GRAVENHAGE.

12

In verband met den brief van het Hoofd van den Centralen veiligheidsdienst te 's-Gravenhage, No. B.X. 9229, dd. 7 Januari 1947, houdende verzoek om inlichtingen betreffende Dr. JACOBS, en de Stichting "Johann Guttenberg", rapporteert de ondergeteekende CORNELIS PIERRE LODEWIKUS NEUTEBOOM, agent van gemeentepolitie, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, het volgende.

KNV

META HELENA JACOBS,

is geboren te Keulen 9 December 1907, Nederlandsche, van beroep journaliste en woont te Haarlem Nieuwe Gracht 40.

voor 10 Mei 1940 was zij als journaliste werkzaam voor de "Haagsche Post" (waarvan toen reeds eigenaar was de in dit rapport nader te noemen S.F. VAN OSS). Tijdens de bezetting is zij, alhoewel R.K. zijnde, in verband met haar Joodsche afkomst ter voorkoming van wegvoering door de Duitschers, ondergedoken. Na de bevrijding is zij als journaliste verbonden geworden aan het orgaan "De Nederlandsche Post", met ondertitel "Algemeen Onpolitiek Cultureel Weekblad, De Vrijheid", zijnde een voortzetting van het tijdens de bezetting in Amsterdam verspreide illegale blad van denzelfden naam. Bedoeld blad was een uitgave van de Stichting "Johann Guttenberg". De uitgave is echter beperkt gebleven tot het eerste nummer, waarna de uitgave weer is stopgezet, omdat, blijkens door rapporteur bekomen inlichtingen, de papiertoewijzing te klein was, om van een rendabele uitgave van het blad verzekerd te kunnen zijn.

Genoemde M.H. JACOBS is na de stopzetting van de uitgave van vorengenoemd blad als journaliste overgegaan naar de "Haagsche Post". Voerengenoemd blad (de Vrijheid) stond tijdens de bezetting en ook daarna onder leiding van THEO COPPEN, een student te Amsterdam, wonende te Amsterdam Marnixstraat 290, nadere gegevens onbekend. Voorzitter van den Raad van Redactie van dat blad was KAREL MARTEL, vermoedelijk eveneens te Amsterdam woonachtig, nadere gegevens onbekend. Omtrent de Stichting "Johann Guttenberg" is rapporteur, bij door hem ingesteld onderzoek, het navolgende ter kennis gekomen. Op 23 December 1936 is, blijkens mededeeling van J.V.L.M. VERBIEST, nader te noemen, door SALOMON FREDERIK VAN OSS, bankier, eigenaar van de "Haagsche Post" toenmaals wonende te 's-Gravenhage, Koninginnegracht 26, tegenwoordig adres onbekend, opgericht de stichting "Laurens Koster", welke stichting ten doel had de uitgave van een weekblad genaamd "Extra Blad". De uitgave van dat blad is toen ook inderdaad tot uitvoering gekomen, doch na verschijning van een viertal nummers weer gestaakt. Leden van den Raad van Bestuur dier Stichting, waren genoemde S.F. VAN OSS, Mr. ROBERT Iwan LEOPOLD, inmiddels overleden en JULIUS VINCENTIUS LUDOVICUS MARIA VERBIEST, geboren te St. Nikolaas (Belg.) 15 September 1898, wonende te Bloemendaal, Bloemendaalscheweg 153. Daar door de Directie van "Haarlems Dagblad", eigenaresse van de drukkerij "Laurens Koster" een protest werd ingediend tegen het voeren van den naam "Laurens Koster", door bovengenoemde stichting, is door het toenmalige Bestuur de naam der stichting toen nader veranderd in "Stichting Johann Guttenberg". Feitelijk hoofd-beheerder en eigenaar van genoemde stichting was meergenoemde S.F. v. OSS. Daar deze een Jood was en volgens verklaring van VERBIEST meergenoemd, vreesde, dat Nederland in een eventueelen oorlog met Duitschland betrokken zou worden, werden op 12 October 1937 de statuten van genoemde stichting gewijzigd in dien zin, dat VAN OSS zich uit de stichting terug trok en voor hem in de plaats kwam meergenoemde VERBIEST, die reeds voordien optrad als beneerder-administrateur van de stichting.

KNV

KNV

KNV

Toen Nederland door de Duitschers werd bezet, pleegde de medebestuurder der stichting R.I. LEOPOLD, die ook een Jood was, zelfmoord. S.F.v. OSS dook gedurende de bezettingsjaren onder. De stichting verrichtte tijdens de bezetting geen werkzaamheden.

KNV- Thans wordt het Bestuur der Stichting gevormd door de navolgende personen: VERBIEST, vorengenoemd, Dr. JACOBS, vorengenoemd en F.A.J. VAN STEENAKKER, wonende te 's-Gravenhage, nadere gegevens onbekend. Blijkens door genoemden VERBIEST aan rapporteur in vertrouwen gedane mededeeling, is deze (VERBIEST) bereid om de leiding van de Stichting, op ieder, door VAN OSS gewenscht tijdstip, aan dezen over te dragen, daar deze, volgens VERBIEST, de feitelijke eigenaar der Stichting is. Voorts is rapporteur gebleken, dat het in het voornemen van het tegenwoordige bestuur der stichting heeft gelegen, om, indien het wederverschijnen van de "Haagsche Post" door de Perszuivering verboden was geworden, de uitgave van dit blad onder den naam van "Nederlandsche Post" door genoemde stichting te doen voortbestaan. Tenslotte zij nog vermeld, dat genoemde Dr. JACOBS behoort tot de R.K.Kerk en evenals VERBIEST de beginselen van de K.v.P. is toegedaan.

Typ: RW
Coll:

Haarlem, 5 Maart 1947.
De rapporteur,

E. J. S. de Boer

Gezien:
Haarlem, 6 Maart 1947
De Commissaris van Gemeentepolitie,
wnd. Korpschef,

J. Fontijne
J. Fontijne.

KNV AED

W

P. 2326

BLOEMENDAAL, 20 Januari 1947.

G E H E I M.

COMMISSARIS VAN POLITIE
BLOEMENDAAL

Hoofdinspecteur

Brieven te zenden aan den Commissaris van
Politie der Gem. Bloemendaal te Oeverveen

No. 103.

BIJLAGE(N): 4.

ONDERWERP:

inlichtingen
over J.V.L.M. Verbiest.

Volgno.
21 JAN. '47
ACD/9031

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	29-1-47

Naar aanleiding van Uw Geheim-schrijven, dd. 8 Januari 1947, No B. 9226, onderwerp: inlichtingen betreffende J.V.L.M. Verbiest, wonende alhier, heb ik de eer U het volgende te berichten:

Julius Vincentius Ludovicus Maria Verbiest, geboren 15 September 1898 te Sint Nikolaas (België) accountant, wonende te Bloemendaal, Bloemendaalscheweg 153, is alhier in de Bevolkingsregisters ingeschreven op 11 November 1931, komende van Amsterdam.

Hij is Nederlander, genaturaliseerd bij de Wet van 1921, Staatsblad 574. Hij is Roomsch Katholiek, doch thans lid van de partij van den arbeid. In het jaar 1939 deed zijn in België wonende broer bij den Commissaris van Politie alhier een klacht tegen hem wegens verduistering van F. 3000.- Procesverbaal werd opge maakt en verzonden naar den Heer Officier van Justitie te Haarlem. De Officier van Justitie heeft deze zaak niet vervolgd, omreden het naar zijn meening hier een civiel-rechterlijke kwestie be trof.

Hij was destijds één van de drie hoofdredacteuren van "de Telegraaf" en is daar met veel onaangenaamheden weggegaan. Tegen het hem onvrijwillig gegeven ontslag heeft hij krachtige actie gevoerd. Later is hij gekomen in de directie van "de Tijd". Ook daar werd hij ontslagen. Gevolg was wederom een krachtige protest-actie tegen alles wat zich rond zijn ontslag heeft afgespeeld in de financieele zaak, zoowel van "de Tijd" als van "de Spaarnestad"

Als bewijs hierbij een viertal publicaties, welke openbaar verkocht werden.

Verbiest

AAN

Het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst
te

's GRAVENHAGE.

Handwritten notes and signatures: "Mr. Rosenberg", "W. H. H. H.", "29-1-47", and other illegible scribbles.

Verbiest staat bekend als een man van bijzondere capaciteiten, maar zijn nadeel is, dat als hij zich in zaak of combinatie verongelijkt acht, hij tot het uiterste zijn krachten inspant om zijn (vermeend) recht gehandhaafd te zien. (type querulant.)

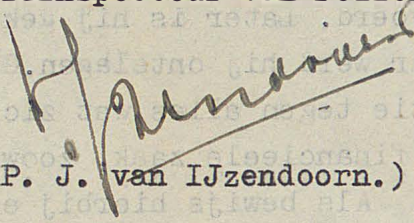
Even voor den oorlog heeft hij met een zekeren van Os en een onbekende derde de stichting "Johann Gutenberg" opgericht, met het doel een weekblad onder de titel "De Vrijheid" uit te geven. Dit moest een orgaan worden in de geest van de "Haagsche Post", evenwel zonder de opzet om dat orgaan concurrentie aan te doen. Zijn beide medeoprichters waren van Joodsche afkomst en kwamen in de oorlogsjaren in moeilijkheden. Verbiest heeft toen zelfstandig gepoogd tot uitgifte van genoemd blad te kunnen komen. Hij is daartoe kort na de bevrijding in contact getreden met een onbekende drukkerij in Utrecht, die de verzorging en de uitgave op zich zou nemen.

De drukkerij zag er echter weer van af, omdat men daar de "Haagsche Post" weer ging verzorgen. Verbiest heeft daarop getracht om zijn drukorder bij andere zaken in den lande onder te brengen, hetgeen voor zoover bekend is, niet gelukt is.

Aanvankelijk kreeg hij van het Bureau van Papiertoewijzing in Den Haag een kwantum toegewezen. Toen echter bleek, dat hij de toewijzingen opzamelde om bij de eerste uitgave van "De Vrijheid" uit reclame oogpunt met een groote oplage voor den dag te komen, is de papiertoewijzing ingetrokken.

Hij was voornemens de titel "De Vrijheid" te wijzigen in die van "Nederlandsche Post," waarvan hij een opinieblad wenschte te maken.

De Hoofdinspecteur van Politie,

(P. J. van IJzendoorn.)

G E H E I M.

BUREAU B

No. P/54-47.

Nummer:

Datum:

21/1/47

Enschede, 14 Januari 1947.

Volgno.

17 JAN 1947
ACD 9700

Betreffende: Weekblad "de Vrijheid" en
Stichting Johann Guthenberg.

PD 2326

Naar aanleiding van Uw schrijven, d.d. 8 Jan.j.l., No.B.9228, geheim. houdende verzoek om inlichtingen omtrent Dr. Coppes, Bisschopstraat 53 te Enschede en de Stichting Johann Guthenberg, heb ik de eer U EdelGestrenge het volgende te berichten:

Med.Doct. ADOLPH HUBERT JOZEPH COPPES, geb. te Venlo, 3-7-1889, van beroep arts, won. Bisschopstraat 53 alhier, had voor de bezetting namens de R.K.Staatspartij zitting in de gemeenteraad van Enschede. Vanaf zomer 1945 tot de verkiezingen in 1946 had hij eveneens zitting in de noodgemeenteraad dezer gemeente.

Bij de j.l. gehouden verkiezing der gemeenteraad was hij lijststaanvoerder van de K.V.P. en werd als raadslid gekozen.

Aan zijn betrouwbaarheid behoeft niet te worden getwijfeld.

Hij is, of was geen lid van de redactie van het Algemeen Cultureel Weekblad "de Vrijheid".

Waarschijnlijk zal hier zijn bedoeld één der zonen van Dr. Coppes, genaamd THEODOOR COPPES, geb. te Enschede, 3-7-1922. Genoemde Th.Coppes werd op 14-8-1945 uit het bevolkingsregister alhier afgevoerd naar Amsterdam, Oranje Nassaulaan 45. Momenteel is hij student in de Economie en moet hij wonen in het "ATVA-gebouw" aan de Marnixstraat aldaar.

Omstreeks Mei-Juni 1946 werd een circulaire van het op te richten weekblad "De Nederlandsche Post en de Vrijheid" verspreid.

Een afschrift van deze circulaire gaat hier bij.

Blijkens deze circulaire was Th.Coppes directeur van de Stichting Johann Guthenberg.

Naar verluidt, zou een zekere VERBIEST, won. te Bloemendaal, en kantoorkhoudend te Amsterdam, een vooraanstaand figuur zijn in de Stichting Johann Guthenberg.

Het geheel zou een fiasco zijn geworden en - vermoedelijk tengevolge van een beslissing der Persraad - zouden slechts enige nummers zijn verschenen.

Th.Coppes, die tot de R.K.-Kerk behoort, zou eveneens medewerker zijn aan een niet nader bekend weekblad "Ons vrije Nederland".

Overigens zijn geen bijzonderheden omtrent Th.Coppes, noch omtrent genoemde Stichting, bekend geworden.

A A N

Het Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

A F S C H R I F T .

N E D E R L A N D S C H E P O S T

D E V R I J H E I D

Afdeeling Exploitatie Tel. 98914 Milletstraat 13, Amsterdam-Z.

Amsterdam, datum postmerk

L.S.,

Half Juni a.s. verschijnt te Amsterdam het eerste nummer van een tot het Haagsche-Post-genre behoorend algemeen cultureel onafhankelijk weekblad, dat den dubbelen naam voeren zal van:

NEDERLANDSCHE POST
DE VRIJHEID.

Uiterlijk en inhoud zullen dit weekblad volle belangstelling doen vinden bij breede lagen van elke richting.

De Nederlandsche Post zal haar lezers in staat stellen uit vele en veelzijdige gegevens onbevooroordeeld zelfstandige conclusies te trekken en en zich een eigen meening te vormen omtrent de nationale en internationale vraagstukken van den dag.

De Nederlandsche Post wordt een spreekgestoelte van geleerden en bekende persoonlijkheden in binnen- en buitenland.

De Nederlandsche Post zal zijn een podium en vrije tribune voor velen, die de wereld iets belangrijks hebben mede te deelen.

De Nederlandsche Post verschijnt in een omvang van 12 pagina's in een formaat van 29,5 x 42 cm. - gelijk dus aan dat der groote bladen - in moderne opmaak en voortreffelijke typografische verzorging, waaraan de beste teekenaars hun medewerking verleen.

De oplage van de Nederlandsche Post is geprojecteerd op 40000 exemplaren per nummer, doch de Persraad zal alsnog hierin beslissen. In verband met deze - van onzen wil onafhankelijke, wijze van oplagebepaling, hebben wij speciale advertentietarieven vastgesteld, welke de Chef onzer Afdeeling Exploitatie, de Heer L. van Coevorden - kantoorhoudend, Milletstraat 13, Amsterdam-Z, en aldaar te bereiken onder het telefoonnummer 9 8 9 1 4 - U gaarne zal voorleggen.

Op voorschrift van den Persraad, is de omvang van het advertentiegedeelte voor de algemeene culturele weekbladen, waartoe de Nederlandsche Post behoort, beperkt tot drie der twaalf bladzijden.

Wij zullen het ons tot een voorrecht rekenen, ook Uw annonce in het eerste nummer bij wijze van "acte de présence" te mogen opnemen en zeggen daarvoor bij voorbaat dank.

STICHTING JOHANN G UTENBERG
Administratie Nederlandsche Post - De Vrijheid
w.g. Th.Coppers.
Directeur.

Postbus 647
Marnixstraat 290
Amsterdam.

Ingekomen: 8.VI.1946.

7 Januari

1947.

B.X.9229

G E H E I M

R. RD.

Mevr. Dr. Jacobs.

Hiermede moge ik U verzoeken mij eenige inlichtingen te willen doen verstrekken, ook op politiek gebied, omtrent Mevr. Dr. Jacobs, Wouwermanstraat 65 Haarlem.

Mevr. Jacobs voornoemd zou lid zijn van de redactie van het algemeen Cultureel Weekblad "de Vrijheid", orgaan van de "Stichting Johann Guthenberg".

Tevens zal ik gaarne eenige nadere inlichtingen ontvangen omtrent genoemd orgaan en de bedoelde Stichting.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen

AAN: den Heer Hoofdcomm. van Politie
te
HAARLEM.

J.G.Crabbendam.

rapport 22/1

8 Januari 1947.

B.9228

G E H E I M

R. RD.

Inlichtingen.

Hiermede moge ik U verzoeken mij eenige inlichtingen te willen doen verstrekken, ook op politiek gebied, omtrent Dr. Coppers, Bisschopstraat 53 Enschede.

Coppers voornoemd zou lid zijn van de redactie van het Algemeen Cultureel Weekblad "de Vrijheid", orgaan van de Stichting Johann Guttenberg.

Tevens zal ik gaarne eenige nadere inlichtingen ontvangen omtrent genoemd orgaan en de bedoelde Stichting.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen

CM

AN: den Heer Comm. van Politie
te ENSCHEDE.

J.G.Crabbendam.

Rappee 22/1

Weekblaad

De Vrijheid.

uitgaande van de Stichting
Johann Gutenberg

Bloemendaal Scheweg 153
te Bloemendaal.

worst gedrukt bij de
Arbeiders pers. Hekelveld 15 te Amsterdam.

verluchtingsvergunning op 1-4-46

formaat: 12 pagina's;

oplage: 1000 stuks.

Het betreft een algemeen cultureel
weekblad.

redactie:

H. Verbiest: Bl' daal Scheweg 153 B'daal

D. Coppens: Bisschopstraat 53 Enschede

Mevr. D. Jacobs: Vuurmanstr. 65 Haarlem.

B. 9226

GEHEIM

8 Januari 1947.

RD.

Inlichtingen.

Volgens mededeelingen uit niet nader te controleeren bron is ten huize van zekere Verbiest, Bloemendaalscheweg 152 Bloemendaal de zetel gevestigd van de Stichting "Johann Gutenberg". Als orgaan van deze stichting zou verschijnen "De Vrijheid".

Ik moge U verzoeken mij omtrent genoemden Verbiest, alsmede omtrent de betrokken stichting en het orgaan wel eenige nadere inlichtingen te willen doen verstrekken.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen

AN: den Heer Corpschef van Politie
te
BLOEMENDAAL.

J.G. Crabbendam.

rapport 25/1

8